

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	28381 Агроекологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

09.04.2024 р.

Справа № 0364/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Голуб Олександр Андрійович – головуючий,

Гасюк Іван Михайлович,

Дмитрів Григорій Степанович,

Запотоцький Сергій Петрович,

Заячук Мирослав Дмитрович,

Максименко Надія Василівна,

Мудрак Олександр Васильович,

Погребняк Володимир Григорович,

Сірук Ірина Миколаївна,

Сонько Сергій Петрович,

Трохимчук Андрій Дмитрович,

Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

Писаренко Павло Вікторович – гарант ОП,

Панкова Оксана Володимирівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28381
Назва ОП	Агроекологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОПП «Агроєкологія» в основі своїй повністю відповідає Стратегії розвитку Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/8781/strategiyaonovlena.pdf>) та висвітлених у ній місії – «...підготовки висококваліфікованих фахівців з урахуванням національно-патріотичних інтересів, індивідуальних освітніх особливостей та потреб усіх зацікавлених сторін...». Вона досягається за рахунок вдалого формування переліку ОК, що дозволяють досягти вказаних у ОПП ПРН.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Для врахування позиції всіх заінтересованих сторін, щороку на сайт ЗВО розміщується оновлена ОПП та надається посилання для подання пропозицій. Після обговорення оприлюднюється на цій же сторінці перелік поданих пропозицій та їх авторів. Зокрема у 2024 році закінчилось обговорення оновленої ОПП і надано пропозиції від всіх груп стейкхолдерів: Здобувачі вищої освіти ОП «Агроєкологія», Роботодавці, Представники академічної спільноти та Представники громад.

(<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/13413/uzagalnenainformaciyaopropozyciyamsteykholderivagroekologiy a.pdf>) Також проводиться цільове опитування і надаються на сайті «Узагальнені результати опитування здобувачів вищої освіти та зовнішніх стейкхолдерів щодо якості освітніх програм та освітньої діяльності за цими програмами» (<https://www.pdau.edu.ua/content/2022-2023-navchalnyy-rik-1>)

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ОПП оновлюється щорічно. Порівняння ОПП 2023 року з попередніми ітераціями показало наявність суттєвих змін на користь введення більш сучасних ОК, що відповідають потребам сучасного ринку праці. Так, у порівнянні з ОПП 2020 року незмінними залишились лише три дисципліни: ОК1, ОК5 і ОК6. Були вилучені ОК з «Охорона праці в галузі та цивільний захист» та ОК 4 «Агроєкологічний моніторинг та геоінформаційне прогнозування», а решта ОК змінили обсяг кредитів – іноді вдвічі («Екологічно стабільні агроєкосистеми» - з 4,5 до 8,5 кредитів). Курс «Екологічне проектування» доповнився і став «Екологічне проектування та грантова діяльність», а також з'явився новий ОК «Енергетичне використання сільськогосподарських відходів», що відповідає потребам часу.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Визначені в ОП програмні результати навчання відповідають вимогам стандарту 101 «Екологія». Практично всі програмні результати навчання досягаються, вивченням практично всіх обов'язкових дисциплін, що демонструють матриці, але особливість освітньої програми саме аграрного спрямування відображена в доданих профільних ФК11-ФК13 та ПРН21 -ПРН23. Окрім того, ОПП 2023 року у ФК12 та ПРН22 доповнилась « з урахуванням наслідків воєнних дій в Україні», що наразі дуже актуально особливо для аграрного сектору економіки України. У матриці ці програмні результати мають формувати ОК 5 «Теорія сталого розвитку та екологічна політика», ОК 7 «Управління ресурсно-екологічною безпекою» та ОК10 «Екологічне проектування та грантова діяльність». Аналіз силабусів показав, що до них внесені оновлені результати вивчення цих ОК та оновлені теми занять.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОПП та відсотковий розподіл обов'язкових (66 кредитів) і вибіркового (24 кредити) ОК відповідає вимогам наявного Стандарту за спеціальністю 101 Екологія галузі знань 10 Природничі науки щодо навчального навантаження при підготовці магістра – 90 кредитів (ECTS).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Діюча ОП має чітку структуру, але взаємопов'язаності ОК, що повинна бути відображена у структурно-логічній схемі не можна простежити оскільки вона має досить незвичний вигляд і потребує доопрацювання як з точки зору зовнішнього вигляду, так і по суті (наприклад, ОК1 Ділова іноземна мова логічно пов'язана лише з практикою та атестацією, або практична підготовка лише логічно пов'язана з атестацією), що вже запропоновано у проєкті ОПП. Розподіл кредитів ЄКТС між обов'язковими і вибічковими компонентами відповідає стандарту. ОК загалом, дозволяють досягти програмних результатів навчання, але показана в матрицях суцільна заповненість граф ПП і АТ, як підтвердження формування ними всіх компетентностей і ПРН є досить непереконливою. Це не підтверджує і Наскрізна програма практики, де згадується 12 із 13 ФК та 15 із 23-х ПРН.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП «Агроекологія» відповідає предметній області спеціальності 101 Екологія. У той же час, можливості аграрного закладу освіти дозволяють широко використовувати його потенціал для здійснення підготовки еколога саме з аграрною спеціалізацією, що є унікальним в Україні.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОПП «Агроекологія» передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін як запропонованих в межах спеціальності (8 ВК), так і з 8 ВК факультетського списку. Що представлений на сайті <https://www.pdau.edu.ua/content/vybirkovi-komponenty-opp-agroekologiya> . У той же час, як відомо, індивідуальну освітню траєкторію студенти можуть будувати і шляхом використання можливостей академічної мобільності, але визначення обсягу ОК в кредитах, що практикується на цій ОПП як нецілі значення (4,5; 8,5 тощо) можуть ускладнити перезарахування результатів навчання під час академічної мобільності.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практичну підготовку студенти здобувають як на практичних заняттях із навчальних дисциплін (384 год) так і при проходженні науково-дослідної практики обсягом 9 кредитів ЄКТС Згідно розміщених на сайті договорів, ОПП Агроекологія у активній закладці 2022-2023 н.р., мала 13 баз практик. У той же час, наявність використання при викладанні таких ОК як «Екологічно стабільні агроєкосистеми», «Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля» та інших такого МТЗ (Спектрофотометр атомно-абсорбційний С-115 У (С-115 ПК), газоаналізатор ОКСИ –5М-5Н, аналізатор шуму Асистент з мікрофоном МК-233, дозиметр – радіометр МКС-05 «ТЕРРА-П+», аспіратор для відбору проб повітря ЗА-1, колориметр фотоелектричний концентраційний, КФК-3, газосигналізатор ДОЗОР-С, тощо) дозволяє проводити і лабораторні заняття, що підвищило б якість підготовки фахівців.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Освітня програма забезпечує формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти під час вивчення практично всіх ОК, що підтверджують матриці відповідності. Це дозволяє випусникам освітньої програми бути успішними в подальшій професійній діяльності застосовуючи критичне мислення, вміння розв'язувати ситуаційні задачі, тощо. Окрім того, формування soft skills забезпечується і участю у спільних заходах факультету та поза межами ЗВО.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Зміст освітньої програми враховує вимоги Професійного стандарту "Еколог" (https://register.nqa.gov.ua/uploads/o/421-nakaz_1111.pdf).

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Згідно НП вивчення ОК і ВК здійснюється впродовж 3-х семестрів, але розподіл їх обсягу у кредитах ЄКТС є доволі нерівномірним (орієнтовно: 1 семестр - 24, 2 семестр - 19,5, 3 семестр - 46,5). Це спричиняє і різне тижневе навантаження студентів (1 семестр - 17,4 год., 2 семестр - 17,6 год., 3 семестр - 22,6 год.). Щотижневе навантаження студентів досить складно оцінити, коли у НП стоїть 2,3 год/тиждень, або 3,6 чи 4,7 год/тиждень та відобразити його у розкладі.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Проведення дуального навчання не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими. Вони не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Для абітурієнтів на головній сторінці сайту Університету створено вкладку "Вступники" (<https://www.pdau.edu.ua/vstupniki>) на якій розміщено систематизовану інформацію щодо процедури вступу та багато додаткової інформації, що може бути цікавою абітурієнту.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому та умови вступу на ОПП відповідають особливостям та вимогам поточного року, програма фахового вступного випробування оприлюднена на вкладці "Підготовка до вступу" (<http://surl.li/fzqyo>), в яких викладені основні теми в розрізі трьох дисциплін бакалавріату («Управління техногенною та екологічною безпекою». «Моніторинг довкілля» та «Заповідна справа»), рекомендована література та критерії оцінювання. Нажаль, більшість джерел рекомендованої літератури застарілі (понад 10 років), а ОК, знання з яких перевіряються як базові не повною мірою враховують особливості самої освітньої програми, а саме – аграрна спрямованість.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті сформовано комплекс документів, які є у вільному доступі, що регулюють порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. У той же час, визначення обсягу ОК в кредитах, що практикується на цій ОПП як нецілі значення (4,5; 8,5 тощо) можуть ускладнити перезарахування результатів навчання з інших ЗВО або під час академічної мобільності.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті прийняте "Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ", яке використовується на цій ОПП. Для детального інформування студентів про можливості такої освіти проводяться зустрічі здобувачів вищої освіти з координатором з питань неформальної та інформальної освіти (<https://www.pdau.edu.ua/news/zustrich-zdobuvachiv-vyshchoyi-osvity-z-koordinatom-z-pytan-neformalnoyi-ta-informalnoyi>)

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Положенням про організацію освітнього процесу у Полтавському державному аграрному університеті (<http://surl.li/beesa>) затверджено використання різних форм і методів навчання, які в цілому, сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. У той же час, за наявності великого комплексу лабораторного обладнання, що вказане як забезпечуюче ОК 4, ОК6, ОК7 та ОК11 потребує крім практичних і лекційних, проведення лабораторних занять. Забезпеченню студентоцентрованого підходу сприяє можливість вибору теми кваліфікаційної роботи та місця проходження виробничої практики.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Відповідність підкритерію повністю підтверджено.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Відповідність підкритерію повністю підтверджено.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Освітня програма регулярно оновлювалась на основі рекомендацій різних стейкхолдерів, про що є інформація і на сайті ЗВО і в інших документах. Викладацький склад має профільну освіту, високий рівень кваліфікації і слідує за новітніми науковими тенденціями, про що свідчить його висока публікативна активність. Значна частка навчальної літератури, що використовується в навчальному процесі авторства викладачів цієї ОПП. У той же час, виявлені поодинокі факти використання застарілих літературних джерел, а саме: ОК11 «Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля» в Силабусі у списку рекомендованих джерел загалом застаріла література, окрім 2-х інтернет-джерел і взагалі немає власних публікацій викладача; ОК2 «Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень» в рекомендованих джерелах переважають застарілі видання, а в додаткових – видання 20-30-річної давнини 1994-2003 р.р. – також без власних публікацій викладача. У Силабусах ВК також є факти посилання на дуже старі наукові видання, у т.ч. радянські: «Біо- та фіторе mediaція ґрунтів» містить із 30 рекомендованих джерел 14- видані в 80-х – 90 – х роках минулого сторіччя. «Біогеохімічний аналіз об'єктів навколишнього середовища», «Моніторинг якості ґрунтів і бонітування» - у списку рекомендованих джерел загалом застаріла література, і взагалі немає власних публікацій викладача. «Екологічні стартапи та комунікації» - у Силабусі у списку рекомендованих джерел загалом застаріла література, окрім 2-х інтернет-джерел і взагалі немає власних публікацій викладача.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Університетом створено відповідну структуру, що забезпечує високий рівень інтернаціоналізації, а саме: функціонує відділ міжнародних зв'язків (<https://www.pdau.edu.ua/content/viddil-mizhnarodnyh-zvyazkiv>) та Центр міжнародної освіти (<https://www.pdau.edu.ua/content/centr-mizhnarodnoyi-osvity>) виконуються грантові Проекти, до викладання на ОП залучаються іноземні викладачі. Викладачі та студенти демонструють високий рівень інтернаціоналізації у своїй діяльності, що підтверджено закордонними публікаціями, стажуванням у європейських університетах, дослідженнями за міжнародними програмами, тощо.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Відповідність підкритерію підтверджено.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Відповідно до стандарту вищої освіти другого рівня спеціальності 101 Екологія, атестація здійснюється у формі захисту магістерської кваліфікаційної роботи. Для врегулювання всіх питань стосовно вимог до неї, розроблено Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Агроєкологія спеціальності 101 Екологія галузі знань 10 Природничі науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (2023 рік набору) (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11026/metodychnirekomendaciyidokvalifikacynoyiroboty1.pdf>). Для підготовки і проведення захисту розроблена «Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Агроєкологія другого рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія галузь знань 10 Природничі науки», що містить вимоги до кваліфікаційних робіт, процедуру оцінювання та порядок присвоєння кваліфікації (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/11026/programmaatestaciyimagistr2023nasayt.pdf>). Критерії мають описовий характер і не містять конкретної «розбаловки» за певні досягнення студента в процесі виконання наукового дослідження.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів, передбачених за даною ОП, регулюються комплексом внутрішніх документів ЗВО, що надані у вільному доступі на сайті факультету та ЗВО. Студентам доведена інформація про графік, правила і процедуру проведення контрольних заходів, процедуру оскарження результатів контрольних заходів, умов повторного їх складання. Можливі конфліктні ситуації, пов'язані із проведенням семестрового контролю, вирішуються відповідно до Положення про результати оцінювання (<http://surl.li/kpley>) та Положення про атестацію здобувачів та екзаменаційну комісію (<http://surl.li/keelf>), але подібних випадків не виявлено.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Високий рівень академічної і професійної кваліфікації НПП, що задіяні у реалізації ОПП, підтверджується вичерпною інформацією про досягнення у таблиці 2 відомостей самооцінювання. Освіта НПП повністю відповідає

профілю дисциплін, що викладаються, а сучасні наукові здобутки та публікаційна активність дає впевненість, що освітній процес за ОПП проводиться якісно і досягає поставленої мети.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура конкурсного добору викладачів є чіткою, зрозумілою й прозорою та регулюється Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу НПП ПДАУ (<http://surl.li/bcxip>) . При доборі викладачів враховується інформація про відповідність їх доробку критеріям активності викладача.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

В університеті існує практика залучення роботодавців до організації і реалізації освітнього процесу. На сайті випускової кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля створена закладка «Взаємодія зі стейкхолдерами», де відображено результати співпраці з фіксацією конкретних заходів та їх результатів. Також у матеріалах обговорення попередніх ОПП та оновленої вже у 2024 році міститься інформація щодо пропозицій від роботодавців, які враховані робочою групою.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

На ОП існує практика залучення професіоналів-практиків та представників роботодавців до освітнього процесу, що відображено на сайті випускової кафедри у відповідній закладці «Результати співпраці», у т.ч.. залучення професіоналів-практиків, експертів у сфері екології та представників роботодавців до аудиторних занять, круглих столів, он-лайн лекцій у 2023 році (<https://www.pdau.edu.ua/department/kafedra-ekologiyi-zbalansovanogo-prirodokorystuvannya-ta-zahystu-dovkillya>) та підтверджено ЕГ і матеріалами акредитаційної справи.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Відповідність підкритерію підтверджено.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Відповідність підкритерію підтверджено висновком ЕГ.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Для реалізації ОПП студенти та викладачі забезпечені ресурсами бібліотеки університету, системи дистанційної освіти на базі платформи LSM Moodle, доступом до Wi-Fi, тощо. Проте не підтверджується широке використання очевидних переваг системи Moodle, що з досвіду інших ЗВО України і закордонних вишів збагачує та оптимізує освітній процес.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Відповідність підкритерію підтверджено висновком експертної групи.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Можливість скористатись освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою забезпечується шляхом комунікацій з викладачами, керівництвом кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, керівництвом ННІ агротехнологій, селекції та екології, дистанційним

спілкуванням у соціальних мережах, мобільних месенджерах. Функціонує Школа кураторства, що забезпечує індивідуальну взаємодію НПП зі студентами.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ПДАУ велику увагу приділяє створенню достатніх умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Розроблена Стратегія розвитку інклюзивного освітнього середовища до 2030 року (<http://surl.li/mlwpw>), згідно якої розроблено низку заходів, що задовольняють як організаційні, технічні так і соціальні потреби таких осіб. Проведено комплексне обстеження щодо забезпечення безперешкодного доступу до будівель, приміщень ПДАУ, результати якого представлені у Технічному звіті на сайті ЗВО (umovydostupnosti11-04.pdf (pdau.edu.ua)).

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій регулюються системою документів на рівні ЗВО. Університет має чіткий алгоритм реакції на появу конфліктних ситуацій, з яким студенти ознайомлені.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Всі нормативні документи, що регламентують процедуру розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО та виконуються університетом. Оновлення ОПП «Агроєкологія» з 2020 року здійснюється щорічно. Підґрунтя для внесення змін вказані і в самій ОПП і в супровідних документах.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі вищої освіти шляхом проведення опитування мають змогу брати участь в процесі перегляду ОПП та інших процедурах забезпечення якості. Крім того, до складу групи розробників ОПП включені представники студентства. Тісна співпраця студентів з кафедрою дозволяє донести пропозиції щодо покращення ОП до групи розробників, що знаходить своє відображення в Узагальненні пропозицій та зауважень стейкхолдерів Полтавського державного аграрного університету Освітня програма «Агроєкологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, яке створюється після оприлюднення оновленої ОПП щороку (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/13413/uzagalnenainformaciyapropozyciyamsteykholderivagroekologiy_a.pdf).

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучаються до процесу періодичного перегляду ОПП шляхом подання пропозицій під час обговорення оновленої ОПП, які узагальнюються і розміщуються на сайті ЗВО в закладці «Проекти освітніх програм для обговорення на 2024 рік», участі в опитуванні, роботі у складі групи розробників ОПП та при рецензуванні ОПП. Підтвердження всіх фактів участі представлені на сайті ПДАУ.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Для ознайомлення з кар'єрним шляхом випускників на сайті ННІ агротехнологій, селекції та екології створено закладку «Випускники», яка містить відео – відгуки про ЗВО, якість освіти та свої здобутки, але їх всього 7, всі вони записані випускниками інших ОПП. Сайт випускової кафедри не містить інформацію про кар'єрні успіхи своїх вихованців.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

В ПДАУ запроваджена система внутрішнього самооцінювання якості освітнього процесу за ОП, яку проводить відділ моніторингу та забезпечення якості освіти (<http://surl.li/chvag>), що забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОПП та освітній діяльності з реалізації ОПП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти відсутні, оскільки акредитація первинна.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка здатна забезпечити розвиток освітньої програми та освітньої діяльності.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному сайті ПДАУ у відкритому доступі присутня вся необхідна інформація стосовно правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Сайт випускової кафедри також у відкритому доступі містить інформацію, що стосується всіх аспектів підготовки за ОПП Агроєкологія.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

В університеті існує практика розміщення документів на сайті ЗВО в закладці «Проекти ОП для обговорення» (<https://www.pdau.edu.ua/content/proyekty-op-dlya-obgovorenniya>) для громадського обговорення не пізніше ніж за місяць до затвердження. Там же розмішено всі оновлені документи, що стосуються ОПП та вказано контакти, куди направляти пропозиції. Після завершення обговорення там же розміщується Зведена таблиця пропозицій стейкхолдерів (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/13413/uzagalnenainformaciyaopropozyciyamsteykholderivagroekologiy a.pdf>)

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Відповідність критерію підтверджено

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників
не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)
не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо
не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються
не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності
не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

З огляду на високий попит в екологічних дослідженнях територій, що зазнали військового впливу, доцільно розглянути можливість запропонувати студентам вибірковий, практичний спецкурс для поглибленого набуття ФК12 та ПРН22.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

При обговоренні оновленої ОПП закріпити запропонований у проєкті зовнішній вигляд структурно-логічної схеми з метою відображення всебічних зв'язків між всіма ОК. Переглянути матриці відповідності з точки зору визначення ЗК, ФК та ПРН, що реально формуються практикою і атестацією. Розглянути можливість визначати обсяг дисциплін у кредитах ЄКТС цілими заченнями для коректного визначення тижневого обсягу аудиторних годин з кожної дисципліни та для полегшення зарахування результатів академічної мобільності. Розглянути можливість пропорційного розподілу тижневого навантаження між семестрами та більш рівномірного розподілу кредитного навантаження по семестрах. Доцільно акцентувати увагу на прикладному аспекті підготовки за ОПП та передбачити в оновлених НП лабораторні заняття з тих дисциплін, де у відомостях про МТЗ вказане лабораторне обладнання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендується для кращої оцінки базової фахової підготовки абітурієнтів використати теми з дисциплін, що більше враховують особливості самої освітньої програми Агроєкологія та дозволяють перевіряти знання з різних ОК бакалаврату. При оновленні Програми вступного випробування для абітурієнтів 2024 року необхідно оновити списки рекомендованої літератури.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

При оновленні НП на 2024-2025 н.р. передбачити проведення лабораторних занять з ОК 4, ОК6, ОК7 та ОК11. Оскільки ОПП Агроєкологія є інноваційною програмою, містить ОК та ВК, що за своєю назвою орієнтуються на новітні досягнення науки і практики, необхідно оновити списки літератури та рекомендувати студентам до вивчення новітні літературні джерела, у т.ч. публікації викладача курсу. Включення наукових публікацій викладача до рекомендованої та додаткової літератури демонструє актуальність дисципліни і дотичність викладача до наукового напрямку, який викладає.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Зважаючи на інформацію про наявність публікацій у магістрів, доцільно передбачити в критеріях оцінювання кваліфікаційної роботи конкретну кількість балів за різні категорії публікацій та врахувати в оцінці роботи певну кількість балів відповідно до різних результатів перевірки на наявність запозичень та довести ці критерії до студентів. Для підвищення відповідальності студентів за оригінальність наукового дослідження у кваліфікаційній роботі доцільно використовувати переважно зовнішнє рецензування.

Критерій 6. Людські ресурси

Високий рівень професійної підготовки викладачів кафедри не стоїть на заваді необхідності більш широкого залучення роботодавців до аудиторних занять зі студентами. Така практика дозволить покращити підготовку професіоналів - практиків.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Для покращення підготовки студентів ОПП Агроєкологія перевести у новому навчальному році викладання всіх курсів з використанням системи LSM Moodle у повному обсязі, у т.ч. для розміщення лекцій та презентацій до них, агрегації практичних робіт, проведення поточного і підсумкового контролю.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Для підвищення самооцінки студентів з метою впевненості у можливості подальшого працевлаштування за фахом доцільно організовувати зустрічі з успішними випускниками, у т.ч. дистанційні, регулярно оновлювати сторінку «Випускники» сайту ННІ та створити на сторінці кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля закладку «Успішні випускники».

Критерій 9. Прозорість та публічність

Розміщувати на сайті інформацію про випускників ОПП Агроєкологія.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ